

Jelentés az ápolás helyzetéről Németországban 2021-ben.
Speciális ellátási helyzetek a tartós ápolás területén – Pflege-Report 2022 (4. rész):
Az ápolásra szorulóknak gyógyszerellátása
Wissenschaftliches Institut der AOK (WIdO), 5. 07. 2022

Kulcsszavak: ápolás, ápolásra szorultság, gyógyszerellátás, Németország

Forrás Internet-helye:

https://www.wido.de/fileadmin/Dateien/Dokumente/Publikationen_Produkte/Buchreihen/Pflegereport/wido_pfl_plegereport2022_full_07_2022.pdf (319 p.)
<https://www.wido.de/publikationen-produkte/buchreihen/pflege-report/2022/> ;
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-662-65204-6_17

3. 4. Az ápolásra szorulóknak gyógyszerellátása

3. 4. 1. Többszörös gyógyszerelés életkor szerint

A magasabb életkorral járó fokozottabb morbiditás növeli a többszörös gyógyszerelés kockázatát. Az érintettek számára különböző hatóanyagok sokaságát írják fel. A halmozódó gyógyszeres terápia a hatóanyagok nem kívánt kölcsönhatásainak növekedését eredményezi. A többszörös gyógyszerelés az ápolásra szorulóknak körében sokkal gyakoribb mint ápolásra nem szorulóknál: 2020-ban az ápolásra szorulóknak 60,3%-a, az ápolásra nem szorulóknak 11%-a kapott minden negyedévben öt vagy annál több hatóanyagot. A legtöbb hatóanyagot a 80 és 84 év közöttiek kapják: az érintettek 20,5%-a számára negyedévente tíz vagy annál több hatóanyagot írnak fel. Ez az érték négyszer annyi, mint amennyit ugyanazon korcsoportban nem ápolásra szorulóknak számára írnak fel (5,1%).

3. 4. 2. Gyógyszerelés az ápolásra szorultság súlyossága és ellátási forma szerint

Az ápolásra szorultság súlyossága szerint differenciált többszörös gyógyszerelés (öt hatóanyag) homogén képet nyújt. A többszörösen gyógyszerelt aránya ebben a tekintetben marginálisan 60% körül ingadozott. Kivételt képez az 5. ápolási fokozat: az önállóságukban és képességeikben legsúlyosabban korlátozott, különleges ápolási követelményeket támaztó ápolásra szoruló személyeknél ez az arány 57%-ra csökkent. Az otthoni környezetben, ápolási szolgálatok igénybevétele nélkül (pénzbeli ápolás kivételével) gondozottak öt vagy annál több hatóanyaggal való gyógyszerelése sokkal ritkábban fordul elő mint más ellátási formák esetén. A bentlakásos intézményi ellátás területén a polimedikációs terápia aránya meghaladja a 69,4%-ot.

[***Fogalommagyarázat:*** A PRISCUS-Liste vagy Gelbe Liste: az időskorúak részére nem ajánlott, 18 gyógyszerkategóriához tartozó 83 gyógyszert tartalmazó lista: <https://media.gelbe-liste.de/documents/priscus-liste.pdf> ; <https://www.gelbe-liste.de/arzneimitteltherapiesicherheit/priscus-liste> - a szerk.]

3. 4. 5. PRISCUS-receptek hatóanyagok szerint

A PRISCUS-listás gyógyszerek alkalmazásának hatóanyagok szerint differenciált elemzése azt mutatja, hogy messze a leggyakrabban felírt szerek a pszichofarmakonok. 2020-ban a negyedévek átlagában a 65 év fölöttiek 5%-a számára legalább egy alkalommal pszicholeptikumot, 4%-a számára pszichoanaleptikumot írtak fel. Időskorúak számára mindkettő potenciálisan inadekvát.

A pszicholeptikumok felírásának részletezéséből kiderül, hogy 2020-ban a 65 év fölötti ápolásra szorulóknak 16%-a valamilyen antipszichotikumot kapott. Az ilyen gyógyszereknek azonban mindössze 1%-a szerepel a PRISCUS-listán; a 2020-ban megfigyelt antipszichotikum-receptek 6%-a időskorúak számára potenciálisan alkalmatlan. Ezzel szemben anxiolitikumokat (nyugtatókat), hipnotikumokat és szedatívumokat (altatókat és nyugtatókat) összességében sokkal ritkábban írtak fel. Az elemzések szerint annak valószínűsége, hogy ilyen esetekben PRISCUS-hatóanyagot tartalmazó gyógyszert írjanak fel, mégis igen magas: A anxiolitikumok csoportjához tartozó gyógyszert szedő 65 év fölötti ápolásra szorulóknak több mint 34,9%-a a PRISCUS-listán szereplő gyógyszert is kap. Hipnotikumoknál és szedatívumoknál ez az arány már 60,5%. A pszichoanaleptikumok körében az antidepresszánsok felírása a leggyakoribb: a 65 év fölötti ápolásra szorulóknak 19,1%-ának írnak fel valamilyen antidepresszánt, amelyek közül egy szerepel a PRISCUS-listán. Az ápolásra szorulóknak mindössze 6%-a kap antidepresszívumot; itt a PRISCUS-listás gyógyszerek már ritkábban fordulnak elő. Pszichostimulánsok felírása alig tapasztalható (0,3%) – ha pedig felírják őket, csaknem valamennyi hatóanyag megtalálható a PRISCUS-listán. Ápolásra nem szoruló személyeknél az ilyen gyógyszerek felírása sokkal ritkábban fordul elő. Ha ilyent felírnak, nagy a valószínűsége, hogy PRISCUS-listás gyógyszerről van szó.

[Lásd még: Jelentés az ápolás helyzetéről Németországban 2020-ban. Az ápolási otthonok a pandémia első és második hulláma idején – Pflege-Report 2021 (11. rész): Az ápolásra szorulóknak gyógyszerellátása, 2022. 5. sz.]

Kapcsolódó: Az AOK 2023. 04. 26-i Sajtóközleménye az ápolószemélyzet egészségi állapotáról: https://aok-bv.de/presse/pressemitteilungen/2023/index_26345.html

A betegállományban levők száma az ápolószemélyzet körében tizenegy év alatt 44,2%-kal növekedett. Az elemzés az AOK-nál biztosított 700.000 ápoló adatai alapján készült. 2022-ben a professzionális ápolást végző négy munkavállaló közül hárman legalább egy alkalommal jelentettek munkaképtelenséget. Ez 2022-ben az összes munkanap 8,8%-a kiesésének felelt meg. (Tizenegy évvel korábban: 6,1%, 2021-ben 7,2%)

Pflegestatistik, 11. 05. 2023, Gesundheitsberichterstattung des Bundes (GBE):

<https://www.gbe->

[bund.de/gbe/abrechnung.prc_abr_test_logon?p_uid=gasta&p_aid=0&p_sprache=D&p_knoten=NE2788](https://www.gbe-bund.de/gbe/abrechnung.prc_abr_test_logon?p_uid=gasta&p_aid=0&p_sprache=D&p_knoten=NE2788)